

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XX. Quomodo Athanasius Constantii literis revocatus, sedem suam
recepit: & de Episcopis Antiochiae. Item de his quae ab Athanasio
postulavit Constantius: & de glorificatione Dei in Hymnis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

CAPIT XX.

Κεφ. κ'.

Quomodo Athanasius Constantii literis revocatus, sedem suam recepit: & de Episcopis Antiochia. Item de his que ab Athanasio postularit Constantius: & de glorificatione Dei in Hymnis.

Constans vero, postquam ea que in Serdicensi Concilio gesta erant cognovisset, scripsit fratri, ut Athanasio & Paulo Ecclesias suas redderet. Cumque hic procrastinaretur, iterum scripsit, ut aut viros susciperet, aut se ad bellum pararet. Constantius itaque re cum Orientalibus Episcopis communicata, stultum esse censuit, ea de causa civile bellum suscipere. Athanasium igitur ex Italia accersit, cursus publici copiam ei faciens, & frequentibus literis invitans, ut quam celerissime reverteretur. Athanasius vero qui tum Aquileje morabatur, acceptis Constantii literis, Romam venit, Julio valedicturus. Ille benevole eum complexus dimisit, datis ei literis ad Clerum & populum Alexandrinum, quibus, ut par erat, hominem commendabat, tanquam multis discriminibus nobilitatum: & Alexandrinæ Ecclesiæ gratulabatur, ob reditum tanti Sacerdotis; denique hortabatur ut idem cum illo sentirent. Inde igitur digressus Athanasius, Antiochiam Syriæ petrexit, in qua tunc temporis agebat Imperator: Leontius vero Ecclesias obtinebat. Nam post exilium Eustathii, Ariani Antiochenam sedem administrarunt: primum quidem Euphronius, deinde Flaccillus, post quem Stephanus. Qui cum sacerdotio exutus fuisset utpote indignus, Leontius eo tempore Episcopatum illum regebat. Verum Athanasius, eum quidem utpote hæreticum averfatus est: cum iis vero qui Eustathiani vocabantur, communionem inivit, in privatis ædibus collectas celebrans. Cum autem Athanasius lenem ac benevolum erga se Constantium expertus esset, postulareque ab eo, ut Ecclesiam suam reciperet, Imperator ab Arianae sectæ Antistitibus admonitus: At ego, inquit, paratus sum implere cuncta que tibi pollicitus sum cum te evocarem. Equum igitur est, ut tu vicissim quidquid à te beneficii loco petiero, libens mihi concedas. Id autem est,

Ὅτι γράμμασι κωνσταντίνου πάλιν ἀθανάσιον κατέπειθεν ἵνα ἔρθον λαμβάνει· καὶ πείθει τὸν τῆς ἀντιοχείας ἀρχιεπίσκοπον καὶ πείθει τὸν κωνσταντίνου πρὸς αὐτοὺς ὑπατάτην, καὶ τὸν τῆς ἐπιφανείας δοξολογίας.

Ὁ Δὲ κόνστας τὰ ἐν σαρδικῇ γεγενημένα μαθὼν, ἔγραψε τὰ ἀδελφῶν ἀποστασίου τοῖς ἀμφὶ τὸν ἀθανάσιον καὶ παύλου ἐκκλησίαις· ὡς ἡ ἀνεκλήσει, πάλιν ἔγραψεν, ἢ δέχεσθαι τὸν ἀνδρα, ἢ πρὸς τὸν μοναστήριον ἀσπασθῆναι· καὶ ἠρώτησε τὸν ἀθανάσιον, εἰ τὴν κωνσταντίνου τοῖς ἀνατινέω ὑπατάτην, ἀπὸ τῆς ἐνομισητέτης χάριτος ἐμφορῆς αἰρέσεως μάχῃ μετακαλεῖται ἡ ἀθανάσιος ἐκ τῆς ἰταλίας, δημόσια ὀχήματα δὲς ἀπὸ πρὸς τὴν ἐπάνοδον, καὶ γράμμασι ποῦνα πρὸς τὸν ἀθανάσιον ἀποστασίου ἀθανάσιον ἢ ἐν ἀκυλίᾳ τε διαγῶν, δεξάμενον τὸν κωνσταντίνου γράμμασι, ἦεν ἐκ ρώμης τοῖς ἀφὶ τὸν ἰελεον σιναξομένην· ὁ ἡ μάλα ἐν λοφρέως ἀπέπεμψεν αὐτὸν· ἐπισημῶν τὸν ἀλεξανδρέων κληρονομασίαν, καὶ τὸν ἀνδρα θαυμαζέσσαν, ἐπὶ δὲ τῶν τοῖς πολλοῖς κινδύοις γεγενημένων, καὶ τὴν δομῆν τῆς ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ὅτι ὅτε τε ἰερέως ἐπανόδῳ, καὶ τὰ αὐτῆς φρονεῖν πρὸς κελδομῆν ἐκιδέσθαι τε ἦεν ἐκ ἀντιοχείας σιναξίας, ὅπως τε διετέλεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς δὲ ἐκκλησίας κατεῖχε λεόντιον· καὶ τὸν τῆς δισαθείς φυγίῳ, οἱ ἐκ τῆς ἐναντίας αἰρέσεως τὸν ἀντιοχείας ἐπιερόπτεον θρόνον πρὸς τὸ μὴν διφροῖν· καὶ ἢ τὸν πλάκῃον πρὸς ἐφῆξῆς ἐφῆξῆς ὡς ἀναξίον ἢ αὐτῆς ἀποστασίου ἐδοκίμασεν, λεόντιος ὅτε τὴν ἐπισκοπὴν ἐπέπεν· ὃν ὡς ἑτεροδόξον, παρηλίτο ἀθανάσιον τοῖς ἢ καλεμένοις δισαθιανοῖς ἐκαστοῖς ἰδιωτῶν οἰκίας ἐκκηνοσάτων· ἐπεὶ ἢ ἀπὸ ἐπιεικῆς ἐπὶ φράσῃ κωνσταντίνου, καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶ ἀπολαθεῖν ἐκκλησίας, καὶ τὴν μείνων τῶν πρὸς ὧτων τῆς ἐναντίας αἰρέσεως ἀλλ' ἐγὼ μὴν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, ἐτοίμος ἐστὶν περὶ ἀναξίον ὑποχέσθαι, ἐφ' αἷς σε μετὰ τὴν σάμην· ἐν δὲ κληρῶν καὶ αὐτῶν ἢ ἀν' αὐτῶν χάριτος, πρὸς ὅμως συγχωρήσει· ἢ δὲ ἐπὶ

ὡς ἐν πολλῶν τῶν ὑπὸ σε ἐκκλησιῶν μίαν
 ἔχον τὰς κοινωνίας τοὺς ἀδελφεομένους ὑπολα-
 βῶν ἡ ἀθανάσιος, καὶ μάλα, βασιλεῦ, εἶπε
 δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον, τοῖς τοῖς ἀδελφοῖς ἀγάμασι
 πείθεσθαι καὶ ὁκνῶν ἐπὶ τῷ ἀνά τωδε
 τῶν ἀντιόχεια πόλιν, εἰσὶν οἱ τὴν κοινωνίαν τῶν
 ἑτεροδόξων ἡμῶν ἀποφύγοιτες, παραπλη-
 σίαν αὐτῶν χάριν, ὡς ἐὰν αὐτὸς μίαν ἔχον ἐκ-
 κλησίαν, καὶ ἀδελφῶς ἐν ταύτῃ συνέναι δίκαια
 δὲ λέγειν ἀθανάσιον τῷ βασιλεῦς δοκιμά-
 σαι, ἀμεινον ἐφάνη τοῖς διπλοῦς ἑτέρας
 ἀρεσέως ψυχῆς ἀγάμην, λογιζομένοις ὡς ἔ-
 παύω τῆς οἰκείας δόξης ἐπίδοσιν ἐξ ἡ πα-
 ρα ἀλεξανδρουσὶ δι' αὐτὸν ἀθανάσιον ἰκα-
 νῶν ὁμοφρονεῖν ἀσφαλῶς ἔχον, καὶ
 τὰς ἐναντίας ἐπαγάμας τῶν δὲ ἀντιόχεια
 ἐπὶ τοῦ ἡρώδου, πρῶτον μὲν συγκεκολληθεὶς
 τὰς διὰ τὴν ἐπιπέτασιν πολλὰς οἰκίας ἐπέλα-
 δὲ, ὡς εἰκός, νεώτερον αὐτὸς πειραθῆσθαι
 πραγμάτων, ἔξον ἀκινδύνως ἔχον ἔχουσαν
 ἐπὶ καὶ κρατῆριον αὐτῶν τῆς ἐκκλησιῶν,
 ἐπανελθὼς οἷς ἐδόξαζον ὁ πᾶς κληρὸς καὶ οἱ
 λαοὶ ἐπειθόντο· ἀλλὰ καὶ χροῖας ὡς ἐπὶ ἐν
 τῷ ὑμῶν τὸν θεὸν συνιστάμενοι, πρὸς τῶν τε-
 λῶν τῶν ὡδῶν τῶν οἰκείαν ἀρεσέωσιν ἐπέδρα-
 κουν· καὶ οἱ μὲν, πατέρα καὶ υἱὸν ὡς ὁμοτίμον
 ἐδόξαζον· οἱ δὲ, πατέρα ἐν ὑφ' ἡμῶν παρενθῆσθαι
 τῆς προθέσεως, διδύμεθαι τὸν υἱὸν ἀποφα-
 νῆσαι· ἀμείλιτοι τῶν ὡδῶν γεγεννημένων,
 ἀπρῶτον δὲ, τιποιήσθαι λέοντιος, ὅς καὶ τὸν
 ἡμεῖς ἐν τῆς ἐναντίας ἀρεσέως τὸν ἀντιό-
 χειαν διεῖπε θρόνον, κωλύει μὲν ὁκνῶν ἐπεχί-
 ρησας καὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν νικαίᾳ συνό-
 δου τῶν ὑμῶν ἐδεδίει γὰρ, μὴ σασιὰ
 σὺν πληθῶσι λέγεται δὲ τῆς κεφαλῆς ἐφα-
 λμαίος, ὑπὸ πολιᾶς λευκῆς ἔσσης, εἶπεν ὡς
 ταῦτη τῆς χιόνης λυθείσης, πολλὴ ἐσται πη-
 λὴ· ὑποδηλῶν ὡς ἀπὸ τελευτήσαντος, εἰς
 ἄσπιν τῶν λαῶν καὶ ἀληθεῖς ἦεν τοῖς ὑμῶν δια-
 φωνία, μὴ ἀνεχομένων τῶν μετ' αὐτὸν ὁμοίως
 συμπεριφερόμεν τῶν πληθῶν.

A ut ex multis Ecclesiis quæ tibi subiectæ
 sunt, unam habeant ii qui communicare
 tibi detrectant. Tum Athanasius: Equū
 omnino, immo necessarium est, inquit,
 ὁ Imperator, præceptis tuis obtempera-
 re: neque ego contradicam. Verum
 quoniam in hac quoq; Antiochenorum
 urbe multi sunt, qui hæreticorum com-
 munionem refugiunt, simile quoq; be-
 neficium abs te peto; ut scilicet isti unam
 sibi habeant Ecclesiam, in quam libe-
 re possint convenire. Cumque Impera-
 tor iusta esse censuisset quæ ab Athana-
 sio dicerentur, satius visum est Arianis
 quietè agere. Intelligebant enim, sectam
 suam apud Alexandrinos nullum un-
 quam progressum esse facturam, pro-
 pter unum Athanasium: quippe qui tan-
 tis viribus polleret, ut & fidei suæ homi-
 nes firme retinere, & adversarios ad se
 pellicere facile posset. Apud Antioche-
 nos vero sifistud fieret, primum quidem
 Eustathii fautores, qui multi erant, in
 unum coituros. Deinde ipsos, ut verifi-
 mile est, turbas acres novas experturos
 esse, cum absque periculo habere sibi li-
 ceat eos quos nunc habent: quando qui-
 dem ipsis etiam Ecclesias obtinentibus,
 non tamen univèrsum Clerus ac populus
 opinionem ipsorum penitus sectaretur:
 Sed per choros, ut apud illos moris est,
 distributi inter psallendum, sub finem
 hymnorum singuli sententiam suam de-
 clararent. Nam alii Patrem & Filium,
 tanquam honore æqualem glorifica-
 bant: alii vero Patrem in Filio: hac præ-
 positione adjuncta denotantes, Filium Pa-
 tri inferiorem esse. Quæ cum ita fierent,
 Leontius Arianæ factionis Episcopus qui
 tum temporis Antiochenam sedem gu-
 bernabat, incertus animi quid ageret,
 eos quidem qui juxta doctrinam fidei à
 Nicæno Concilio traditam Deum hym-
 nis glorificabant, prohibere haudqua-
 quam aggressus est. Verebatur enim ne
 plebs seditionem commoveret. Ma-
 num tamen capiti jam canescenti ad-
 movens, dixisse fertur: Hæc nive liquefa-
 ctâ multum erit luti. Significans his ver-
 bis, futurum ut hæc hymnorum discre-
 pantia, post mortem ipsius in gravissi-
 mam plebis seditionem desineret; iis
 qui in locum ipsius successuri essent,
 perinde morigerari atque obsecundare
 plebi detrectantibus.

